

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z MATEMATYKI DLA KLAS IV – VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 8

Zespół przedmiotowy ustala co następuje:

I. INFORMACJE WSTĘPNE

- PSO jest skorelowany z WSO.
- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
- Każdy uczeń zobowiązany jest do przestrzegania zasad kultury współżycia w odniesieniu do kolegów i nauczyciela matematyki, w szczególności do zachowania dyscypliny oraz szanowania praw innych do zdobycia wiedzy.
- Każdy uczeń może przekazywać swoją wiedzę i umiejętności w różny sposób, różnymi metodami i drogami mając prawo do wyboru własnej drogi, pod warunkiem, że jest ona zgodna z ogólnie przyjętymi założeniami i kryteriami oceniania.
- Prace klasowe są obowiązkowe.
- Uczeń nieobecny na pracy klasowej ma obowiązek napisania jej w terminie ustalonym przez n-la (dla wszystkich uczniów nauczyciel ustala jeden termin – nie dłuższy niż dwa tygodnie). Nie przystąpienie w tym terminie do sprawdzianu jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej (poza szczególnymi przypadkami).
- Uczeń nieobecny na sprawdzianie lub kartkówce może być rozliczony ze znajomości materiału będącego przedmiotem w/w pracy pisemnej niezwłocznie po przybyciu do szkoły (w uzasadnionych przypadkach – np. dłuższa choroba, może to być termin późniejszy uzgodniony z nauczycielem - uczeń ma obowiązek poinformowania n-la o swojej dłuższej nieobecności w szkole tuż przed lekcją).
- W przypadku nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych uczeń ma obowiązek uzupełnić z czasu jego nieobecności notatki z lekcji.
- Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy. Zeszyt powinien być elastyczny i czytelny oraz posiadać komplet notatek i prac domowych.
- Za ewidentny i celowy brak pracy na lekcji uczeń może otrzymać ocenę niedostateczną.
- Uczeń ma prawo być nie przygotowanym do zajęć jeden raz w semestrze. Należy to jednak zgłosić niezwłocznie po rozpoczęciu lekcji (nie dotyczy to jednak sprawdzianów i kartkówek z wyjątkiem uzasadnionych przyczyn).
- Nauczyciel może przyznać prawo do większej liczby zwolnień z powodu nieprzygotowania lub braku zadania.
- W pracy z uczniami posiadającymi opinie PPP o dostosowaniu lub indywidualizacji, indywidualizuje się wymagania szkolne stosownie do aktualnych możliwości ucznia uwzględniając występujące dysfunkcje i rodzaj zaburzeń, stosując między innymi zasady stopniowania trudności i pozytywnego wzmocnienia.
- Wszystkie sprawy sporne, rozstrzygane będą zgodnie z rozporządzeniami MEN oraz WSO.

II. OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIANIU:

- Znajomość, rozumienie i stosowanie pojęć matematycznych
- Znajomość i stosowanie poznanych twierdzeń.
- Interpretowanie zależności wyrażonych za pomocą wzorów, wykresów, schematów, tabel.
- Matematyzowanie prostych sytuacji (zapis treści zadania za pomocą symboliki matematycznej)
- Posługiwanie się symboliką i językiem matematycznym.
- Samodzielne myślenie, prowadzenie prostych rozumowań matematycznych
- Rozwiązywanie zadań
 - ✓ z wykorzystaniem poznanych metod, weryfikowanie otrzymanych wyników,
 - ✓ stosowanie wiedzy przedmiotowej w rozwiązywaniu problemów pozamatematycznych,
 - ✓ stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych.
- Posiadanie wyobraźni przestrzennej
- Prezentowanie wyników swojej pracy w różnych formach.
- Aktywność na lekcjach, praca w grupach i własny wkład pracy ucznia.

III. OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Formy

a. Pisemne

- Zadania klasowe
 - ✓ Całogodzinne (45 minutowe), obejmujące materiał po zrealizowaniu danego działu, w formie pisemnej obejmujące wiadomości i umiejętności dotyczące jednego działu (szeroki zakres) i różnorodność zadań, oceny (1-6) lub prace sprawdzające półroczne (roczne)
 - ✓ zapowiedziane i zapisane w e-dzienniku z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości
 - ✓ poprzedzone co najmniej 1-godzinną powtórką
- Sprawdziany
 - ✓ 10 – 30 minutowe,
 - ✓ obejmujące materiał z 3-4 ostatnich lekcji
 - ✓ zapowiedziane w dniu poprzedzającym
- Kartkówki
 - ✓ 5 – 15 minutowe
 - ✓ z ostatniej lub z bieżącej lekcji (traktowane jak odpowiedź ustna)
 - ✓ kartkówki nie muszą być zapowiedziane
- Prace domowe
- Tematy dodatkowe (praca w grupach, referaty, prezentacje, prace długoterminowe itp)
- Badania kompetencji
 - ✓ zgodnie z harmonogramem planu dydaktycznego szkoły w danym roku szkolnym

b. Ustne

- Odpowiedzi bieżące przy tablicy, z uwzględnieniem rzeczowości, stosowania języka matematyki, rozbudowanej formy wypowiedzi.
- Aktywność przy rozwiązywaniu przykładów na lekcji, oraz wypowiedzi, ciekawe [inne od typowych] sposoby rozwiązywania zadań lub problemów, inne

niż prezentowane w czasie lekcji lub podane w obowiązującym podręczniku sposoby dowodzenia twierdzeń , przygotowanie ciekawostek matematycznych itp.

- Referowanie tematów dodatkowych

c. **Praca domowa**

- Praca ucznia wykonywana w domu
- Praca domowa jest obowiązkowa
- Uczeń, który nie odrobi zadania domowego ma obowiązek odrobienia pracy domowej na najbliższą godzinę lekcyjną. Jeśli się tak nie stanie otrzymuje ocenę niedostateczną
- Brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń jest równoznaczne z brakiem zadania domowego
- Prace domowe nie zawsze muszą być oceniane
- Prace domowe mogą być sprawdzane w następujący sposób:
 - Wybiórczo na ocenę podczas lekcji (rozwiązanie na tablicy z wyjaśnieniem), jak również po zajęciach (prace dodatkowe),
 - Poprzez głośne odczytanie przez ucznia
 - Wspólnie z całą klasą

d. **Udział w konkursach**

- Konkursy mają na celu motywowanie ucznia do dalszego rozwoju i stwarzają warunki do samodzielnej pracy.
- Uczniowie mogą brać udział w konkursach:
 - Wewnątrzszkolnych – laureaci (I, II, III miejsce) otrzymują ocenę częściową celującą
 - Wewnątrzszkolnych:
 - a). laureaci konkursu lub finaliści olimpiady matematycznej na szczeblu wojewódzkim lub krajowym otrzymują ocenę roczną celującą
 - b). finalista etapu okręgowego- otrzymuje częściową ocenę celującą

2. Kryteria ocen poszczególnych form

Zadania klasowe / Badania kompetencji	Sprawdziany / Kartkówki/ zadania domowe/ zadania dodatkowe	Odpowiedzi ustne
■ Wg punktacji: 100% - 91% – BDB 90% - 76% – DB. 75% - 51% – DST. 50% - 31% – DOP. 30% - 0% – NDST. 100% + zad. dodat. – CEL. ■ mniej niż 91% + zad. dodat – n-l może podnieść ocenę o jeden stopień ■ przy górnej lub zbliżonej do granicy punktacji – ocena z „+” UWAGA Obniża się próg wymagań na ocenę dopuszczającą do 28% dla uczniów posiadających opinie PPP o dostosowaniu wymagań edukacyjnych z matematyki (z wyjątkiem dyslektyków), oraz uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	■ - sposób i skala % -owa użyta do ich oceny może być ustalana oddzielnie w zależności od ich budowy, czyli rodzaju i stopnia trudności zadań (tzn. czy zadania są tylko z poziomu podstawowego obejmującego zakres wymagań koniecznych (dop) i podstawowych (dst), czy z poziomu ponadpodstawowego obejmującego zakres wymagań rozszerzających(db), dopełniających (bdb), ewentualnie wykraczających (cel)	■ Przy kontroli ustnej, nauczyciel wystawia ocenę w sposób elastyczny biorąc pod uwagę: ✓ stopień trudności rozwiązywanych zadań ✓ trafność doboru metod rozwiązania ✓ operowanie językiem matematycznym ✓ tempo pracy, ✓ samodzielność ✓ liczbę i rodzaj popełnionych błędów ✓ umiejętność uogólniania, uzasadniania, analizowania tematu lub zadania ✓ formułowanie spostrzeżeń ✓ wyrażanie sądów UWAGA W przypadku uczniów z opiniami lub orzeczeniami przy wystawianiu oceny należy brać pod uwagę przede wszystkim zaangażowanie i włożony w pracę wysiłek oraz opanowanie materiału na miarę możliwości ucznia.

UWAGI:

- ✓ w pracach pisemnych zadania powinny mieć zróżnicowany stopień trudności
- ✓ zestawy zadań muszą zawierać odpowiednią ilość zadań sprawdzających wiedzę i umiejętności ucznia z zakresu wymagań koniecznych(2) i podstawowych(3), tak aby każdy uczeń miał możliwość osiągnięcia sukcesu w postaci uzyskania oceny pozytywnej
- ✓ budowa zestawu zadań klasowych, badania kompetencji, powinna być wzorowana na arkuszach egzaminacyjnych (zadania testowe i otwarte z uwzględnieniem odpowiednich proporcji).

3. Ilość ocen

- Zadania klasowe
 - ✓ co najmniej 2 w semestrze
 - ✓ termin oceny pracy przez nauczyciela zgodnie z WSO – 2 tygodnie
- Sprawdziany + kartkówki + odpowiedzi ustne - formy sprawdzające bieżący materiał
 - ✓ co najmniej 3 w semestrze
- Zadania domowe
 - ✓ co najmniej 1 w semestrze
 - ✓ samodzielność wykonania pracy może być kontrolowana w sposób pisemny w postaci 5 - 10 min sprawdzianu
- Aktywność
 - ✓ za w/w formy aktywności uczeń może otrzymać ocenę w postaci stopnia lub „+”
- Badania wyników
 - ✓ ilość wg planu pracy dydaktycznej szkoły na dany rok szkolny
 - ✓ wpis do e-dziennika razem z %-ową ilością punktów

4. Formy i sposoby poprawiania ocen cząstkowych

- Odpowiedzi ustne
 - ✓ po otrzymaniu oceny ndst. z odpowiedzi ustnej uczeń może ją poprawić jeśli zgłosi n-lowi chęć takiej poprawy, wówczas n-l jest zobowiązany odpytać ucznia w ciągu 3 kolejnych lekcji z bieżącego materiału (nie necessarily z identycznego zadania)
 - ✓ ocen wyższych niż ndst. uczeń nie może poprawiać
- Prace pisemne
 - ✓ uczeń ma prawo poprawić ocenę ndst. z zadania klasowego, sprawdzianu, kartkówki w terminie i na zasadach uzgodnionych przez n-la (nie później niż w ciągu dwóch tygodni)
 - ✓ ocena z poprawy zostaje wpisana obok oceny uzyskanej wcześniej pod warunkiem, że uczeń uzyskał z poprawy ocenę wyższą
 - ✓ w przypadku nie poprawienia oceny n-l może wpisać ocenę niższą ołówkiem i wówczas ocena taka ma jedynie charakter informacyjny o nie udanej próbie poprawy
 - ✓ zadania domowe - brak możliwości poprawy
 - ✓ Sprawdziany przechowuje nauczyciel i są one do wglądu dla uczniów i ich rodziców do zakończenia zajęć w danym roku szkolnym
- Zadania dodatkowe
 - ✓ Nie ma możliwości poprawy ocen z zadań dodatkowych.

IV. PROCEDURA USTALANIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I KOŃCOWOROCZNEJ

- Ocenę śródroczną i końcoworoczną wystawia nauczyciel z co najmniej 6-ciu ocen cząstkowych.
- Przy ocenie końcoworocznnej brana jest pod uwagę ocena śródroczna (traktowana jest jako dodatkowa ocena z pracy klasowej).
- Przy wystawianiu oceny klasyfikacyjnej n-l bierze pod uwagę ilość „+” lub „-” jakie uczeń otrzymał w danym semestrze.
- Ocena z badania kompetencji ma przede wszystkim charakter wspomagający i diagnostyczny (może mieć wpływ na podwyższenie oceny klasyfikacyjnej i nie może w znaczący sposób pogorszyć oceny klasyfikacyjnej ucznia, która wynika z jego ocen cząstkowych).
- Uczeń może mieć wystawioną ocenę z mniejszej liczby ocen cząstkowych, ale co najmniej z dwóch w następujących przypadkach:
 - ✓ absencja nauczyciela
 - ✓ absencja ucznia pod warunkiem, że nie jest niższa niż 50%

- Przy wystawianiu ocen klasyfikacyjnych ważna jest waga ocen cząstkowych.
- Przyjmuje się następującą kolejność wag ocen cząstkowych w kolejności od najwyższej do najniższej:
 - ✓ oceny z pisemnych prac klasowych
 - ✓ oceny ze sprawdzianów
 - ✓ oceny z odpowiedzi ustnych/ kartkówek
 - ✓ pozostałe oceny mają charakter wspomagający
- Przy wystawianiu ocen klasyfikacyjnych brany jest również pod uwagę
 - ✓ rozwój ucznia (jakie czyni postępy w danym czasie);
 - ✓ wkład pracy w stosunku do zdolności;

V. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA OCEN KLASYFIKACYJNYCH WYŻSZYCH NIŻ PRZEWIDYWANE

Uczeń ma prawo ubiegać się o ocenę o stopień wyższą niż przewidywana i proponowana przez nauczyciela jeśli:

- uzasadni, że ocena została wystawiona niezgodnie z procedurą zawartą w PSO,
- jeśli spełnia następujące warunki:
 - ✓ z prac klasowych i sprawdzianów w danym semestrze ma co najmniej 50% ocen takich o jakie się ubiega uzyskanych w I-wszym terminie (jedynie przy dłuższej nieobecności spowodowanej chorobą dopuszcza się II-i termin)
 - ✓ wykorzystał wszystkie możliwości poprawy ocen z prac pisemnych na ocenę co najmniej taką o jaką się ubiega

UWAGA

- ✓ uczeń, który świadomie unika I-wszych terminów prac pisemnych, traci możliwość ubiegania się o podwyższenie oceny.

VI. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

Ocena niedostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

- ✓ wykazuje nieznajomość podstawowych wiadomości, która uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy;
- ✓ wykazuje brak umiejętności stosowania poznanych wiadomości (uczeń nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim – elementarnym stopniu trudności, nawet przy dużej pomocy i naprowadzeniu ze strony nauczyciela);
- ✓ popełnia rażące usterki w przedstawianiu zdobytych wiadomości (tj. błędy rzeczowe czyli: nieznajomość pojęć, algorytmów działań; błędy logiczne czyli błędne rozumowania, błędy rachunkowe);
- ✓ wykazuje bierną postawę na lekcjach (nie pisze notatek, nie uważa) oraz bierność wobec proponowanej pomocy przez nauczyciela (np. pomoc koleżeńska, zajęcia wyrównawcze)
- ✓ wykazuje całkowity brak systematyczności;
- ✓ ma lekceważący stosunek do obowiązków szkolnych (nie noszenie zeszytu, nie odrabianie zadań domowych, unikanie sprawdzianów pisemnych, lekceważący stosunek do możliwości poprawy częściowych ocen niedostatecznych).

Ocena dopuszczająca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

- ✓ ma wyraźne braki w opanowaniu podstawowych wiadomości, ale braki te nie uniemożliwiają uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki;
- ✓ nie rozumienie materiału programowego;
- ✓ stosuje zdobyte wiadomości przy wydatnej pomocy ze strony nauczyciela (tzn. bardzo proste zadania rozwiązuje w miarę samodzielnie, proste przy pomocy nauczyciela);
- ✓ zna podstawowe pojęcia, algorytmy działań;
- ✓ często popełnia usterki;
- ✓ jego język matematyczny jest bardzo ubogi, jednak w miarę komunikatywny;
- ✓ wykazuje przeważnie brak aktywności na lekcjach;
- ✓ zauważa się bardzo częste odstępstwa od systematycznej pracy;
- ✓ posiada właściwy stosunek do obowiązków szkolnych.

Ocena dostateczna

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

- ✓ zna podstawowe treści programowe;
- ✓ rozwiązuje typowe zadania o średnim stopniu trudności samodzielnie, jedynie czasem przy pomocy nauczyciela;
- ✓ przedstawia i stosuje zdobyte wiadomości z usterkami (nie popełnia jednak rażących błędów rzeczowych, są to jedynie:
 - błędne wyciągnięcie wniosku, który nie rzutuje na poprawne rozwiązanie zadania;
 - błędne rozumowanie, dające tylko częściowe rozwiązanie zadania,
 - niepoprawny język matematyczny);
- ✓ nie popełniania błędów rachunkowych upraszczających rozwiązanie zadania;
- ✓ wykazuje sporadyczną aktywność na lekcjach (w miarę swoich możliwości);
- ✓ pracuje w miarę systematycznie;
- ✓ ma właściwy stosunek do obowiązków szkolnych.

Ocena dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

- ✓ posiada dobrą znajomość materiału programowego (jedynie minimalne braki w jego opanowaniu);
- ✓ rozumienie materiału jest tylko częściowo inspirowane przez nauczyciela;
- ✓ samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne wraz z komentarzem lub przy niewielkim naprowadzeniu ze strony nauczyciela;
- ✓ rozumie większość relacji między elementami wiedzy;
- ✓ prezentuje zdobytą wiedzę z drobnymi usterkami (omyłki czyli błąd nieuwagi popełniony przy przepisywaniu, błędy językowe czyli „przejęzyczenie”, mało precyzyjne sformułowanie, błędny zapis przy prawidłowym rozumowaniu);
- ✓ nie popełnia błędów rzeczowych, logicznych;
- ✓ wykazuje sprawność rachunkową;
- ✓ posiada umiejętność posługiwania się językiem matematycznym;
- ✓ wykazuje częstą aktywność na lekcjach;
- ✓ wykazuje bardzo sporadycznie odstępstwa od systematycznej pracy;
- ✓ jego prace pisemne są staranne i czytelne.

Ocena bardzo dobra

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

- ✓ wykazuje pełną znajomość materiału programowego;
- ✓ rozumie tekst matematyczny i jego samodzielnie go interpretuje;
- ✓ potrafi dokonać wyboru optymalnej drogi rozwiązania każdego zadania;
- ✓ wykazuje samodzielność argumentacji, elastycznego i prawidłowego wnioskowania;
- ✓ wykazuje wysoką sprawność języka matematycznego, świadomie, trafnie używa i stosuje terminy matematyczne;
- ✓ używa pełnych, zwięzłych wypowiedzi;
- ✓ wykazuje wysoką sprawność rachunkową;
- ✓ nie popełnia żadnych błędów;
- ✓ w pracach pisemnych przedstawia ciąg zapisów konsekwentny, w porządku odpowiadającym tokowi rozwiązania, ponadto prace są staranne, czytelne, zawierają niezbędny komentarz.

Ocena celująca

Ocenę tę otrzymuje uczeń, gdy:

- ✓ jego znajomość treści wykracza poza materiał programowy wraz z uzasadnieniem ich poprawności;
- ✓ potrafi samodzielnie wykorzystywać wiadomości w sytuacjach problemowych;
- ✓ jego język matematyczny jest na bardzo wysokim poziomie;
- ✓ bezbłędnie, sprawnie i samodzielnie prezentuje zdobytą i rozszerzoną wiedzę;
- ✓ wykazuje stałą aktywność;
- ✓ prezentuje oryginalne wypowiedzi i rozwiązania;
- ✓ umiejętnie posługuje się zdobytą wiedzą w sytuacji nietypowej;
- ✓ swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł,
- ✓ Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach matematycznych.

VII. INFORMOWANIE UCZNIÓW I RODZICÓW O KRYTERIACH I WYMAGANIACH

- Na początku roku szkolnego (najpóźniej do 15 września) n-l zapoznaje uczniów z PSO zwracając szczególną uwagę na kryteria oceniania i wymagania, oraz ich dostępność.
- Wychowawca klasy na pierwszym zebraniu zapoznaje rodziców z PSO oraz jego dostępność.
- Uczniowie i rodzice potwierdzają podpisem fakt zapoznania ich z w/w informacjami na liście dołączonej do PSO.

VIII. EWALUACJA

PSO podlega ewaluacji po upływie każdego roku szkolnego

IX. UWAGI KOŃCOWE

PSO, szczegółowe wymagania edukacyjne, czyli kryteria oceniania w zakresie obowiązkowych treści nauczania, niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen klasyfikacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania, są dostępne u nauczycieli matematyki, w bibliotece szkolnej, u dyrektora ds. dydaktycznych gimnazjum, na szkolnej stronie internetowej